

గౌరవనీయులైన ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉజ్జల్ భుయాన్
మరియు
గౌరవనీయ శ్రీ న్యాయమూర్తి ఎన్. తుకారాంజీ
రిట్ అప్పీల్ నం.303/2022

తీర్పు: (గౌరవనీయులైన ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉజ్జల్ భుయాన్ ప్రకారం)

అప్పీలుదారుల అదనపు అడ్వాకేట్ జనరలు కార్యాలయానికి అనుబంధంగా ఉన్న అసిస్టెంట్ గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ శ్రీమతి వాచెపల్లి ఉషా మరియు ప్రతివాదులు నెం.1 నుండి 148/ **తాఖీదు (రిట్)** పిటిషనర్ల తరపున హాజరైన న్యాయమూర్తి శ్రీమతి తస్లీమ్ ఫాతిమా వాదనలు విన్నారు.

2. ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ, తెలంగాణ రాష్ట్రం, దాని అధికారులు మా ముందున్న అప్పీలుదారులు.

3. ప్రతివాదులు నంబర్ 1 నుండి 148 వరకు **తాఖీదు (రిట్)** పిటిషనర్లుగా దాఖలు చేసిన 2021 నాటి డబ్ల్యు.పి. నం.18828ను అనుమతించిన విద్యాధిక సింగిల్ జడ్జి జారీ చేసిన 21.01.2022 నాటి ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా ఈ **తాఖీదు (రిట్)** అప్పీల్ నిర్దేశించబడింది.

4. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని అల్లోపతి సంస్థలలో హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులతో సమానంగా 2016 సంవత్సరం నుండి ఆయుష్ సంస్థలలో హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులుగా తమకు చెల్లించే ఉపకార వేతనం(స్టైఫెండ్) పెంచడంలో అప్పీలుదారుల చర్యను మినహాయించి ప్రతివాదులు నంబర్ 1 నుండి 148 వరకు సంబంధిత **తాఖీదు (రిట్)** పిటిషన్ను దాఖలు చేశారు.

5. అల్లోపతి సంస్థలలో ఆధునిక వైద్యానికి చెందిన హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు జి.బి.మాన్యుస్క్రిప్ట్(ఎమ్ఎస్). నం.88, తేదీ 18.05.2021 ద్వారా మెరుగైన ఉపకార వేతనం(స్టైఫెండ్) మంజూరు చేయబడిందని వాదించారు. సింగిల్ జడ్జి **తాఖీదు (రిట్)** పిటిషనర్ల ఫిర్యాదును ఈ క్రింది విధంగా సంక్షిప్తీకరించారు:

3. పిటిషనర్లు ఆయుష్ విభాగానికి చెందిన పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ వైద్యులు మరియు హౌస్ సర్జన్లు అని మరియు వివిధ ఆసుపత్రులలో సేవలు అందిస్తున్నారని పేర్కొన్నారు. చూడండి (వైడ్) జి.బి.మాన్యుస్క్రిప్ట్(ఎమ్ఎస్).నం.219, ఆరోగ్యం, వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ (ఆర్1) విభాగం, తేదీ 26.07.2004, ప్రతివాది నం. 1 వైద్య విద్యార్థు (ఇంటర్నీ) లు, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులు, ఇండియన్ మెడిసిన్స్ హౌస్ సర్జన్లు మరియు హోమియోపతి విభాగానికి 01.01.2002 నుండి 31.12.2003 వరకు మరియు 01.01.2004 నుండి 31.12.2005 వరకు అల్లోపతి విభాగం (డిపార్ట్ మెంట్)తో సమానంగా 15 శాతం వేతనాన్ని పెంచడానికి అనుమతి ఇచ్చారు. డెంటల్ కళాశాలలు మరియు సూపర్ స్పెషాలిటీల పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులతో సహా వైద్య కళాశాలల వైద్య విద్యార్థు (ఇంటర్నీ)లు, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ డిగ్రీ మరియు డిప్లొమా విద్యార్థులకు ప్రభుత్వం ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి 15 శాతం వేతనాన్ని మరియు 2007 సంవత్సరంలో, ప్రభుత్వం తక్షణమే అమలులోకి వచ్చే విధంగా ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు సంబంధించిన వేతనాలను పెంచుతూ జి. బి.ఎమ్ఎస్. నం.51 తేదీ 09.02.2007 ను జారీ చేసింది.

4. తదనంతరం, ప్రతివాది నెం. 3- డిప్యూటీ డైరెక్టర్, ఆయుష్ విభాగం, హైదరాబాద్ చేసిన అభ్యర్థన మేరకు, అల్లోపతి విభాగంతో సమానంగా ఆయుష్ విభాగానికి చెందిన హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు ఉపకార వేతనం (స్టైఫెండ్) పెంచాలని, ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు పెరిగిన రేట్లతో అంటే, అల్లోపతి విభాగాల వైద్య విద్యార్థు (ఇంటర్నీ)లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులతో సమానంగా 15 శాతం చొప్పున ఉపకార వేతనం(స్టైఫెండ్) 01.01.2008 తేదీ నుండి చెల్లించడానికి జి.బి.మాన్యుస్క్రిప్ట్ (ఎమ్ఎస్). నం. 65 తేదీ 05.03.2008 మరియు జి.బి.మాన్యుస్క్రిప్ట్ (ఎమ్ఎస్).నం.77 తేదీ 02.03.2009లు 01.01.2008 తేదీ నుండి అమల్లోకి వచ్చే విధంగా జారీ చేయబడ్డాయి.

5. తెలంగాణ రాష్ట్ర హైదరాబాద్ లోని ఆయుష్ కమిషనర్, ఆయుష్ శాఖలోని హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు, అల్లోపతి విభాగం యొక్క హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులతో సమానంగా ఉపకార వేతనం (స్టైఫెండ్) పెంచాలని ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించే వరకు పిటిషనర్లు ఉపకార వేతనం(స్టైఫెండ్) 01.01.2012 నుండి క్రమరహితంగా పొందుతున్నారని సమర్పించబడింది. దానికి అనుగుణంగా, ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్

విద్యార్థులకు, అల్లోపతి సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులతో సమానంగా, జి.బి. ఎమెస్. నం.152 తేదీ 03.11.2016 ప్రభుత్వం 01.01.2014 నుండి అమలయ్యే విధంగా జారీ చేసింది. అయితే, పిటిషనర్లు ఇప్పటి వరకు ఎటువంటి పెంపు లేకుండా వేతనాన్ని క్రమరహితంగా పొందుతున్నారు.

6. జి.బి.మాన్యుస్క్రిప్ట్(Ms) నం.219 తేదీ 26.07.2004 ప్రకారం, ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి 15 శాతం పెంపుతో స్టైఫెండ్ పొందడానికి తమకు అర్హత ఉందని పిటిషనర్లు సమర్పించారు, కాని ప్రభుత్వం జి. బి. మాన్యుస్క్రిప్ట్ (Ms) నం.152 తేదీ 03.11.2016 ద్వారా ఉపకారవేతనాన్ని (స్టైఫెండ్) 2016 వరకు పెంచారు తరువాత వారికి బాగా తెలిసిన కారణాల వల్ల, పదేపదే అభ్యర్థించినప్పటికీ ఉపకార వేతనాన్ని(స్టైఫెండ్) పెంచలేదు. అల్లోపతి (ఇన్స్టిట్యూషన్) సంస్థ వైద్యులు 2016 మరియు 2018 సంవత్సరాలకు వారి ఉపకారవేతనం(స్టైఫెండ్) పెంచినందున ప్రతి మూడు సంవత్సరాలకు 15 శాతం చొప్పున పెరిగిన ఉపకారవేతనం(స్టైఫెండ్) పొందుతున్నారని పిటిషనర్ల కేసు, అయితే ఆయుష్ సంస్థలకు పెంపు 2014 నుండి పెండింగ్లో ఉంది మరియు ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఫైలు నం.4631/ఇ2/2018 లో పెండింగ్లో ఉన్న ఉపకారవేతనం(స్టైఫెండ్) పెంపు కోసం ఆయుష్ విభాగానికి చెందిన హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులు ఒక ప్రాతినిధ్యాన్ని సమర్పించారు.

7. ఆ తరువాత, ప్రతివాది నెం. 4 దరఖాస్తుదారు-ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు అల్లోపతి వైద్యులతో సమానంగా విద్యార్థి వేతనం (స్కాలర్షిప్) మరియు ఉపకార వేతనం(స్టైఫెండ్) పెంచమని ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థిస్తూ 28.01.2021 తేదీనాడు లేఖను రాశారు. ఈ కోవిడ్-19 విశ్వమారి (పేన్డమిక్) సమయంలో ఆయుష్ ఆసుపత్రులను I & II స్థాయిల వేర్పాటు(ఐసోలేషన్) కేంద్రాలుగా పరిగణించినట్లు సమర్పించబడింది. పిటిషనర్లు ఆయుష్ విభాగానికి చెందిన హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ స్కాలర్లు మరియు అల్లోపతిక్ హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ స్కాలర్లతో సమానంగా తమ విధులను క్రమం తప్పకుండా మరియు నిజాయితీగా నిర్వహిస్తున్నారు మరియు పిటిషనర్లకు కోవిడ్-19 విధులను అప్పగించబడినవి. రోగులకు, ప్రభుత్వానికి, అవసరానికి అనుగుణంగా కాలే సెంటర్లలో పిటిషనర్లు తమ సేవలను అత్యంత సంతృప్తికరంగా అందిస్తున్నారు. అల్లోపతి వైద్యులతో సమానంగా పిటిషనర్ల సేవలను ప్రభుత్వం గరిష్ట

అవసరానికి ఉపయోగించుకుంది, అయితే, తరువాతి సంవత్సరాలకు అంటే అల్లోపతి వైద్యులకు 2016-2018 మరియు 2018-2020 వరకు ఉపకార వేతనం (స్టైఫెండ్) పెంపు కొనసాగుతుండగా, ఆయుష్ వైద్యులకు చెప్పిన ప్రయోజనాలను నిరాకరిస్తున్నారు. పిటిషనర్లు, ఆయుష్ వైద్యులు, ప్రతివాది నెం.4 సమర్పించిన సిఫార్సులపై ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోకపోయినా ఆశ్చర్యకరంగా జి. ఒ.ఎమ్.ఎస్. నం. 88 తేదీ 18.05.2021 ద్వారా ఎం.బీ.బీ.ఎస్/బీడీఎస్ (హౌస్ సర్జన్స్), పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ డిగ్రీ, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ డిప్లొమా, ఎం.డీ.ఎస్, సూపర్ స్పెషాలిటీ కోర్సులను ప్రాసిక్యూట్ చేసే వైద్య విద్యార్థులకు 15 శాతం వేతనాన్ని పెంచడానికి మంజూరు చేసిన విధంగా ఆదేశాలు జారీ చేసింది. తాము అల్లోపతి సంస్థలతో సమానంగా సేవలను అందిస్తున్నామని, ప్రభుత్వం నుండి ఎటువంటి ప్రతిస్పందన లేనందున, ఈ కోర్టును ఆశ్రయించవలసి వస్తోందని పిటిషనర్లు పేర్కొన్నారు.

6. **తాఖీదు (రిట్)** వ్యవహారంలో (ప్రాసీడింగ్) ప్రతివాదులుగా ఉన్న అప్పీలుదారులు ఉమ్మడి కౌంటర్ అఫిడవిట్ ను దాఖలు చేశారు. సింగిల్ జడ్జి సంగ్రహించిన విధంగా **తాఖీదు (రిట్)** ప్రాసీడింగ్ అప్పీలుదారుల ద్వారా తీసుకున్నవైఖరి ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

9. 1,3 మరియు 4 ప్రతివాదుల తరపున ఒక సాధారణ కౌంటర్ దాఖలు చేయబడుతుంది. అల్లోపతి వైద్యులతో సమానంగా వేతనాన్ని పెంచాలని కోరుతూ తెలంగాణ ఆయుష్ పి. జి. డాక్టర్స్ అండ్ హౌస్ సర్జన్స్ అసోసియేషన్ ఒక అభ్యర్థనను సమర్పించినట్లు సమర్పించబడింది. అల్లోపతి వైద్యులతో సమానంగా ఆయుష్ వైద్యులకు ఉపకార వేతనం (స్టైఫెండ్) పెంపును తప్పనిసరి చేసే నియమం ఏదీ లేదు. నిజానికి, అల్లోపతి యొక్క వేతన ప్రమాణాలు ఆయుష్ విభాగానికి భిన్నంగా ఉంటాయి. అల్లోపతి విభాగం వైద్యులు యు. జి. సి. నిబంధనల ప్రకారం ప్రమాణాలను పొందితే, ఆయుష్ విభాగంలో పనిచేస్తున్న వైద్యులు రాష్ట్ర ప్రమాణాల ప్రకారం ప్రమాణాలను పొందుతున్నారు. అల్లోపతి లో రోజువారీ ఔట్ పేషెంట్ మరియు ఇన్ పేషెంట్ కేసులు కొన్ని వేలు ఉండగా, ఆయుష్ విభాగంలో, ఇది కొన్ని వందలు మాత్రమే. అందువల్ల, అల్లోపతి హౌస్ సర్జన్లు/ పి. జి. స్కాలర్స్ మరియు ఆయుష్ హౌస్ సర్జన్లు/ పి. జి. స్కాలర్స్ మధ్య పోలిక లేదు.

(ఎ) అల్లోపతి లో, హౌస్ సర్జన్లు/ పి. జి. స్కాలర్లు ఇంటెన్సివ్ కేర్ యూనిట్లో గాయాలకు కుట్టేయడం, ద్రవాలను నొక్కడం, సెంట్రల్ లైన్ (నోటి ద్వారా తీసుకోలేని కొన్ని మందు లేదా ద్రవాలు అందించడానికి), శ్వాస నాళంలో గొట్టం వేయడం (ఇంట్యూబేషన్స్)లో శిక్షణ పొంది ప్రాణాలు కాపాడే విధానాలలో

అత్యవసర విధులను నిర్వర్తిస్తారు. అంతే కాకుండా, వారు ప్రసూతి, శస్త్రచికిత్సానంతర సేవలు మరియు రాత్రి విధులు నిర్వహించాల్సిన ఇతర అత్యవసర వార్డులకు హాజరు కావాలి, అయితే ఆయుష్ విభాగంలో పనిభారం అల్లోపతి విభాగంతో పోలిస్తే చాలా తక్కువగా ఉంటుంది.

(బి) ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖలో అల్లోపతి సంస్థలతో సమానంగా ఆయుష్ సంస్థలకు సమాన వేతనాలను తప్పనిసరి చేసే నియమం లేదు, అందువల్ల, పిటిషనర్ల అభ్యర్థన పరిశీలనకు సాధ్యపడకపోవచ్చు. ఇంకా, అల్లోపతి విభాగం వారి విద్యా పాఠ్యాంశాల్లో భాగంగా వివిధ వైద్య/ సంచార శిబిరాలను నిర్వహించడానికి వారి శిక్షణ విభాగంలో హౌస్ సర్జన్ల కోసం క్రమం తప్పకుండా ప్రజావ్యాప్తి సేవలను కలిగి ఉంది, అయితే ఆయుష్ విభాగంలో అలాంటి క్రమం తప్పకుండా ప్రచారం చేసే కార్యక్రమం లేదు. ఏదేమైనా, ఆయుష్ సంస్థ యొక్క పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ స్కాలర్లు మరియు హౌస్ సర్జన్లకు ఉపకార వేతనం (స్టైఫెండ్) పెంచడానికి ఆయుష్ శాఖ కమిషనర్ ఒక ప్రతిపాదనను లెటర్ నం.3106/ సి1/ 2018 తేదీ 28.01.2021 ద్వారా ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు మరియు అది పరిశీలనలో ఉంది. ఆయుష్ హౌస్ సర్జన్లు/ పి. జి. స్కాలర్లు అల్లోపతి హౌస్ సర్జన్లు/ పి. జి.స్కాలర్లతో సమానంగా ఉండటానికి పనిభారం మరియు ఇతర అంశాలలో సారూప్యత లేదని కూడా పేర్కొనబడింది.

(సి) అల్లోపతి విభాగం(డిపార్ట్ మెంట్)తో సమానంగా ఆయుష్ ఇన్స్టిట్యూషన్ యొక్క పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ స్కాలర్లు మరియు హౌస్ సర్జన్లకు స్కాలర్షిప్ మరియు స్టైఫెండ్ను పెంచడానికి తెలంగాణలోని ఆయుష్ విభాగం డైరెక్టర్ (ఎఫ్ఎసి) ప్రభుత్వానికి సమర్పించిన 28.01.2021 నాటి ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం యొక్క చురుకైన పరిశీలనలో ఉందని, అటువంటి ప్రతిపాదనకు అనుగుణంగా నిర్ణయం తీసుకోవాలని ప్రభుత్వానికి ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చని వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖకు చెందిన (లెర్న్) అసిస్టెంట్ గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ సమర్పించారు.

7. అటువంటి ప్రయోజనాన్ని హౌస్ సర్జన్లు మరియు అల్లోపతి సంస్థల పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు విస్తరించినప్పుడు ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు పెరిగిన ఉపకారవేతనాన్ని (స్టైఫెండ్) అందించకపోవడానికి ప్రభుత్వం వద్ద ఎటువంటి చెల్లుబాటు అయ్యే కారణం లేదని తగిన పరిశీలనలో సింగిల్ జడ్జి నిర్ధారణకు వచ్చారు. తదనుగుణంగా, 2016 సంవత్సరం నుండి **తాఖీదు (రిట్)** పిటిషనర్లకు అల్లోపతి సంస్థలతో సమానంగా పెరిగిన ఉపకార వేతనం (స్టైఫెండ్) చెల్లించాలని అప్పీలుదారులకు ఆదేశాలు జారీ చేయబడ్డాయి.

8. అప్పీలుదారుల తరపున హాజరైన విద్యాధిక అసిస్టెంట్ గవర్నమెంట్ న్యాయవాది (ప్లీడర్) అప్పీల్ యొక్క కారణాలను ప్రస్తావించి, వివాదాస్పదమైన ఉత్తర్వును ఆమోదించడంలో సింగిల్ జడ్జి సమర్థించబడలేదని సమర్పించారు. అంతేకాకుండా, ఉత్తర ఢిల్లీ పురపాలక సంఘం వరెన్ డాక్టర్ రామ్ నరేష్ శర్మ కేసులోని సుప్రీంకోర్టు నిర్ణయంపై ఆధారపడటంలో సింగిల్ జడ్జి కూడా సమర్థించబడలేదు, ఆ కేసు పూర్తిగా భిన్నమైన సందర్భంలో ప్రదర్శించబడింది. ఆమె ప్రకారం, ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులు చేసే పనిని అల్లోపతి సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులు చేసేపనితో పోల్చలేము. అందువల్ల, ఇద్దరు అసమానులను సమానంగా పరిగణించి, వివాదాస్పద ఆదేశాలను జారీ చేయడంలో విద్యాధికుడైన సింగిల్ జడ్జి సమర్థించబడలేదు.

9. మరోవైపు, ప్రతివాదులు నంబర్ 1 నుండి 148 వరకు/ **తాఖీదు (రిట్)** పిటిషనర్లకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న న్యాయవాది, విద్యాధికుడైన సింగిల్ జడ్జి యొక్క ఉత్తర్వు ఉత్తమంగా సహేతుకమైనదని, దానిలో జోక్యం చేసుకోకూడదని సమర్పించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ నియంత్రణలో ఉన్న అల్లోపతి సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులతో సమానంగా ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు చెల్లించే వేతనాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటీవల పెంచినదని కూడా ఆమె సమర్పించారు. రాష్ట్రం తీసుకున్న వైఖరి వివక్షతతో కూడుకున్నది. అందువల్ల, ప్రభుత్వం యొక్క అటువంటి వివక్షత చర్య లేదా నిష్క్రియాత్మకతలో సింగిల్ జడ్జి జోక్యం చేసుకోవడం సమర్థించబడింది.

10. పార్టీల తరపున న్యాయవాదులు చేసిన సమర్పణలను న్యాయస్థానం తగిన విధంగా పరిశీలన చేసింది.

11. సింగిల్ జడ్జి ముందు ప్రత్యర్థి వాదనలు మరియు వివాదాలు ఇప్పటికే పైన పేర్కొనబడ్డాయి. అప్పీల్ మెమోలో అప్పీలుదారులు తీసుకున్న ఆధారాలు సింగిల్ జడ్జి ముందు తీసుకున్న వైఖరిని పునరుద్ధరించడం.

12. సింగిల్ జడ్జి ప్రత్యర్థి వాదనలు మరియు సమర్పణలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత 21.01.2022 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా **తాఖీదు (రిట్)** పిటిషన్ను ఈ క్రింది పద్ధతిలో అనుమతించారు.

10. ఆయుష్ పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ స్కాలర్లు మరియు హౌస్ సర్జన్లు అందించే సేవలను అల్లోపతి పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ స్కాలర్లు మరియు హౌస్ సర్జన్లతో పోల్చలేమని పేర్కొంటూ ప్రతివాదులు తమ కౌంటర్ అఫిడవిట్లో స్పష్టమైన వైఖరిని తీసుకున్నందున అసిస్టెంట్ గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ అభ్యర్థనను

తిరస్కరించారు, మరియు డాక్టర్ రామ్ నరేష్ శర్మ (ఎ ఐ ఆర్ 2021 ఎస్ సి 3795) అధికారిక తీర్పును దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆయుష్ విభాగం డైరెక్టర్ (ఎఫ్ఎసి) సమర్పించిన లెటర్ నం.3106/ సి1/2018 తేదీ 28.01.2021 నాటి ప్రతిపాదనను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ప్రభుత్వానికి ఆదేశాలు జారీ చేస్తే ఎటువంటి ఉపయోగకరమైన ప్రయోజనం ఉండదని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. మరీ ముఖ్యంగా ఉత్తర ఢిల్లీ పురపాలక సంఘం.

11. పైన పేర్కొన్న ప్రభుత్వ ఆదేశాల ప్రకారం, ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులందరికీ ఎప్పటికప్పుడు అల్లోపతి విభాగాల విద్యార్థులు(ఇంటర్నీ)లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులతో సమానంగా మెరుగైన రేట్లతో ఉపకార వేతనం (స్టైఫెండ్) చెల్లించారన్నది నిర్వివాదాంశం. ఇంకా, పైన పేర్కొన్న ప్రభుత్వ ఆదేశాల నుండి ప్రభుత్వం 2016 వరకు ఎప్పటికప్పుడు ఉపకార వేతనాన్ని (స్టైఫెండ్) ఏకరీతిగా పెంచుతున్నట్లు స్పష్టమవుతుంది. అందువల్ల, ఎమ్.బి.బి.ఎస్./ బి. డి. ఎస్., పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్, ఎమ్. డి. ఎస్. మరియు సూపర్ స్పెషాలిటీ కోర్సులకు ఉపకార వేతనాన్ని(స్టైఫెండ్) పెంచిన తరువాత, జి. ఒ. మాన్యుస్క్రిప్ట్ (ఎమ్ఎస్).నం.88 తేదీ 18.05.2021 ప్రకారం, పిటిషనర్లకు అదే ప్రయోజనాన్ని ఇవ్వకపోవడానికి ప్రభుత్వం వద్ద ఎటువంటి కారణం లేదు. అందువల్ల, ప్రతివాదుల చర్య వివక్షతతో కూడుకున్నది, అహేతుకమైనది మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14ను ఉల్లంఘించేది.

12. పైన పేర్కొన్న వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, 2016 సంవత్సరం నుండి జి. ఒ. మాన్యుస్క్రిప్ట్ (ఎమ్ఎస్). నం. 88 తేది 18.05.2021 ప్రకారం పిటిషనర్లు- ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్స్ మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్లకు మెరుగైన స్టైఫెండ్ చెల్లించాలని ప్రతివాదులను ఆదేశిస్తూ **తాఖీదు (రిట్) పిటిషన్** అనుమతించబడింది. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వు లేదు.

13. డాక్టర్ రామ్ నరేష్ శర్మ కేసులో సుప్రీంకోర్టు (పైన పేర్కొన్న) సెంట్రల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యూనల్, ప్రిన్సిపల్ బెంచ్ ఉత్తర్వులను సమర్థిస్తూ ఢిల్లీ ఉన్నత న్యాయస్థానం (హైకోర్టు) ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా ఉత్తర ఢిల్లీ పురపాలక సంఘం దాఖలు చేసిన అప్పీళ్లను పరిశీలిస్తోంది. ఆయుష్ కిందకు వచ్చే ఆయుర్వేద వైద్యులు అల్లోపతి వైద్యుల మాదిరిగానే పెంచబడిన 65 సంవత్సరాల (60 సంవత్సరాల నుండి పెంచబడిన) పదనీ విరమణ ప్రయోజనానికి అర్హులని ట్రిబ్యూనల్ ప్రకటించింది. ఆయుష్ వైద్యులకు 65 సంవత్సరాల వరకు సేవలో కొనసాగడానికి మరియు దానికి తగిన వేతనం పొందడానికి హక్కు అనేది

సుప్రీంకోర్టు పరిశీలనలో ఉన్న అంశం. ఉత్తర ఢిల్లీ పురపాలక సంఘం దాఖలు చేసిన సివిల్ అప్పీళ్లను కొట్టివేస్తూ, సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు ఇచ్చింది:

23. ఆయుష్ వైద్యుల వర్గీకరణ మరియు సి.హెచ్.ఎస్. కిందకు వచ్చే వైద్యుల వివిధ వర్గాల విభజన సహేతుకమైనది మరియు శాసనములో అనుమతించదగినదని మా ముందు ఉన్న అప్పీలుదారుల సాధారణ వాదన. అయితే ఇది మాకు నచ్చదు మరియు రెండు విభాగాలలోని వైద్యులు తమ రోగులకు చికిత్స చేయడం మరియు నయం చేయడంలో ఒకే విధమైన పని చేస్తున్నందున వర్గీకరణ వివక్షత మరియు అసమంజసమైనదని ట్రిబ్యూనల్ మరియు ఢిల్లీ హైకోర్టు కనుగొన్న విషయాలతో మేము ఏకీభవిస్తాము. ఒకే తేడా ఏమిటంటే, ఆయుష్ వైద్యులు ఆయుర్వేదం, యునాని మొదలైన స్వదేశీ వైద్య విధానాలను ఉపయోగిస్తున్నారు మరియు సిహెచ్ఎస్ వైద్యులు తమ రోగుల సంరక్షణ (టెండింగ్) కోసం అల్లోపతిని ఉపయోగిస్తున్నారు. మన అవగాహనలో, ప్రబలమైన విషయాల పథకం కింద స్వయంగా చికిత్స చేసే విధానం, అర్థమయ్యే భేదంగా అర్హత పొందదు. అందువల్ల, దాని ఆధారంగా ఇటువంటి అసమంజసమైన వర్గీకరణ మరియు వివక్ష ఖచ్చితంగా రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14కి విరుద్ధంగా ఉంటుంది. 24.11.2017 తేదీన ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు పదవీ విరమణ వయస్సును 65 సంవత్సరాలకు పొడిగించడం కూడా అటువంటి అభిప్రాయాన్ని ధృవీకరిస్తుంది. ఈ పొడిగింపు 31.05.2016 నాటి ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ అధినూచనకు అనుగుణంగా ఉంది.

24. ఆయుష్ మరియు సిహెచ్ఎస్ కింద ఉన్న వైద్యులు రోగులకు సేవలు అందిస్తారు మరియు ఈ ప్రధాన అంశంలో, వారిని వేరు చేయడానికి ఏమీ లేదు. అందువల్ల, ఈ రెండు వర్గాల వైద్యులకు పదవీ విరమణ పొడిగించిన వయస్సు ప్రయోజనాన్ని అందించడానికి వేర్వేరు తేదీలను కలిగి ఉండటానికి హేతుబద్ధమైన సమర్థనగా కనిపించదు. అందువల్ల, ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖ యొక్క ఉత్తర్వు (ఎఫ్. నం. డి. 24.11.2017 నాటి 14019/ 4/ 2016-ఇ-I (ఆయుష్) తేది 31.05.2016 ను ప్రస్తుత అప్పీళ్లలో సంబంధిత ప్రతివాది-వైద్యులందరికీ పూర్వాన్వయంగా వర్తింపజేయాలి. అన్ని పరిణామాలు ఈ తీర్మానం నుండి అనుసరణీయం కావాలి.

13.1. ఈ విధంగా డాక్టర్ రామ్ నరేష్ శర్మ (పైన పేర్కొన్న) ఆయుష్ వైద్యులు ఆధునిక వైద్యాన్ని అభ్యసించే వైద్యులతో సమానంగా లేరని మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ భావించింది. అందువల్ల, ఆయుష్

వైద్యులు మరియు కేంద్ర ఆరోగ్య సేవల కిందకు వచ్చే వైద్యులను ప్రత్యేక వర్గాలుగా వర్గీకరించడాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం సమర్థించింది. సుప్రీంకోర్టు అటువంటి వర్గీకరణతో ఏకీభవించలేదు మరియు అటువంటి వర్గీకరణ వివక్షత మరియు అసమంజసమైనదని పేర్కొంది. రెండు విభాగాలకు చెందిన వైద్యులు తమ రోగులకు చికిత్స చేయడం మరియు నయం చేయడంలో అదే విధమైన పనిని నిర్వహిస్తున్నాయని పేర్కొంది. ఒకే తేడా ఏమిటంటే, ఆయుష్ వైద్యులు ఆయుర్వేదం, యునాని మొదలైన స్వదేశీ వైద్య విధానాలను ఉపయోగిస్తున్నారు, అయితే కేంద్ర ఆరోగ్య సేవల క్రింద ఉన్న వైద్యులు తమ రోగులను చూసుకోవడానికి అల్లోపతిని ఉపయోగిస్తున్నారు. అటువంటి వర్గీకరణను సమర్థించడానికి చికిత్స విధానం స్వయంగా అర్థమయ్యే భేదంగా అర్హత పొందదని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. తదనుగుణంగా, అటువంటి వర్గీకరణ అసమంజసమైనది మరియు వివక్షతతో కూడుకున్నదిగా పరిగణించబడింది.

14. సుప్రీంకోర్టు తీసుకున్న దృక్పథం ఇదే అయితే, ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులను హౌస్ సర్జన్లు మరియు అల్లోపతి సంస్థల పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులతో సమానంగా పరిగణించాలని విద్యాధికుడైన సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన తీర్పులో మేము ఎటువంటి దోషాన్ని కనుగొనలేము. తరువాతి వారికి అధిక వేతనం మంజూరు చేయబడితే, ఆయుష్ సంస్థల హౌస్ సర్జన్లు మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు కూడా ఇదే విధమైన ప్రయోజనాన్ని విస్తరించాలి.

15. ఈ దశలో, దేశీయ ప్రత్యమ్నాయ ఔషధం అభివృద్ధికి కేంద్ర ప్రభుత్వం మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రెండూ దేశంలో ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాయని మనం గమనించవచ్చు మరియు ఇక్కడ ప్రస్తావించడం సరైనది కాదని అనలేము. ఇదే రాష్ట్ర లక్ష్యం అయితే, ప్రత్యమ్నాయము వైద్యాన్ని అభ్యసించే విద్యార్థులకు అల్లోపతి వైద్యాన్ని అభ్యసించే విద్యార్థులకు అందుతున్న అదే హోదా మరియు ప్రయోజనాలను అందించాలి. అందువల్ల, పైన పేర్కొన్న ఆదేశాలను జారీ చేయడంలో విద్యాధికుడైన సింగిల్ జడ్జి పూర్తిగా సమర్థించబడ్డారని మేము నిస్సంకోచంగా భావిస్తున్నాము. జోక్యానికి హామీ ఇవ్వడానికి **తాఫీదు (రిట్)** అప్పీల్లో మాకు ఎటువంటి అర్హత కనిపించదు. నిజానికి, రాష్ట్రం **తాఫీదు (రిట్)** అప్పీల్ దాఖలు చేయకూడదని మేము భావిస్తున్నాము.

16. ఏది ఏమైనప్పటికీ, **తాఫీదు (రిట్)** అప్పీల్ ఎటువంటి యోగ్యత లేనిది కాబట్టి దీని ద్వారా కొట్టివేయబడుతుంది.

17. ఈ ఉత్తర్వు యొక్క కాపీని స్వీకరించిన తేదీ నుండి మూడు నెలల వ్యవధిలో అప్పీలుదారులు ఇప్పుడు విద్యాధికుడైన సింగిల్ జడ్జి ఆదేశాన్ని పాటించాలి.

పెండింగ్లో ఉన్న వివిధ విషయములు దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే, అవి మూసివేయబడతాయి. అయితే, ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వు ఉండదు.

ఉజ్జల్ భూయాన్, ప్రధాన న్యాయమూర్తి

ఎన్. తుకారామ్మి, న్యాయమూర్తి.

09.01.2023